ERÄTEEMA

Metsähanhien ruokinnasta metsästystarkoituksiin tulisi luopua. **PETRI NUMMI JA VELI-MATTI VÄÄNÄNEN**

Lippu paljastaa pyydyksen paikan

Kiinteiden pyydysten kuten verkon, katiskan, pitkäsiiman tai rysän merkintä on ollut pakollista vuoden 2012 huhtikuusta alkaen. Tarkoitus on parantaa veneilyturvallisuutta ja helpottaa kalastuksen valvontaa, Kalatalouden keskusliitto muistuttaa.

Kalastusasetus jaottelee vesialueet vesiliikenteen käyttämiin ja muihin alueisiin. Vesiliikennealueilla vaaditaan selvemmin näkyvät merkit kuin muilla alueilla. Pyytäjän yhteystiedot vaaditaan kaikilla vesialueilla.

Vesiliikennealueella yli 1,5 metrin syvyydessä oleva pyydys on merkittävä vähintään 1,2 metriä vedenpinnan yläpuolelle ulottuvaan salkoon kiinnitetyllä lipulla. Lipun on oltava neliö, jonka sivu on vähintään 20 senttiä.

Pintapyydys eli alle 1,5 metrin syvyydessä oleva merkitään vesiliikennealueilla kahdella päällekkäisellä lipulla. 50 metriä lähempänä näin merkittyä pyydystä ei saa onkia, pilkkiä eikä kalastaa viehekalastusmaksulla.

Lippusalossa on lisäksi oltava vähintään kahden sentin heijastin, sekä uppoavat tai painotetut köydet.

Yli 10 metriä pitkät pyydykset tai pyydysjadat merkitään lipuilla molemmin päin. Pitkä pintapyydys tarvitsee välikohon jokaista alkavaa 120:tä metriä kohti.

Muilla vesillä vähäisemmin

Pikkujärvillä, lammilla, lahdissa tai rantojen, karien ja kaislikoiden lähellä riittää vähäisempi merkintä.

Lippusalon pitää yltää vähintään 40 senttiä pinnan yläpuolelle. Lipun sivun pitää olla vähintään 15 senttiä.

Lippu saa olla neliö tai kolmio.

Vaihtoehtona on merkata pyydys koholla, joka ulottuu vähintään 15 senttiä pinnan yläpuolelle. Koho ei saa olla läpinäkyvä. Perinteinen muovipullo siis kelpaa.

Rapumerran merkiksi riittää viisi senttiä pinnan yläpuolelle ulottuva koho.

Kalatalouden keskusliiton järjestöjohtaja **Risto Vesa** korostaa, että edellä luetellut ovat vähimmäisvaatimuksia. Kukaan ei kiellä merkitsemästä pyydyksiä vieläkin näkyvämmin.

Vesan mukaan merkinnöissä on edelleen puutteita. Kalastuksenvalvonnassa on pian syytä ottaa tiukempi linja.

Puutteellisesti merkityt ja varsinkin vesiliikennettä vaarantavat pyydykset kalastuksenvalvoja voi ottaa talteen. Vain viranomaisilla on oikeus kirjoittaa sakko.

Pyydysten merkinnän laiminlyönnistä ei selviä rikesakolla.

REIJO VESTERINEN

Pyydysten merkitseminen

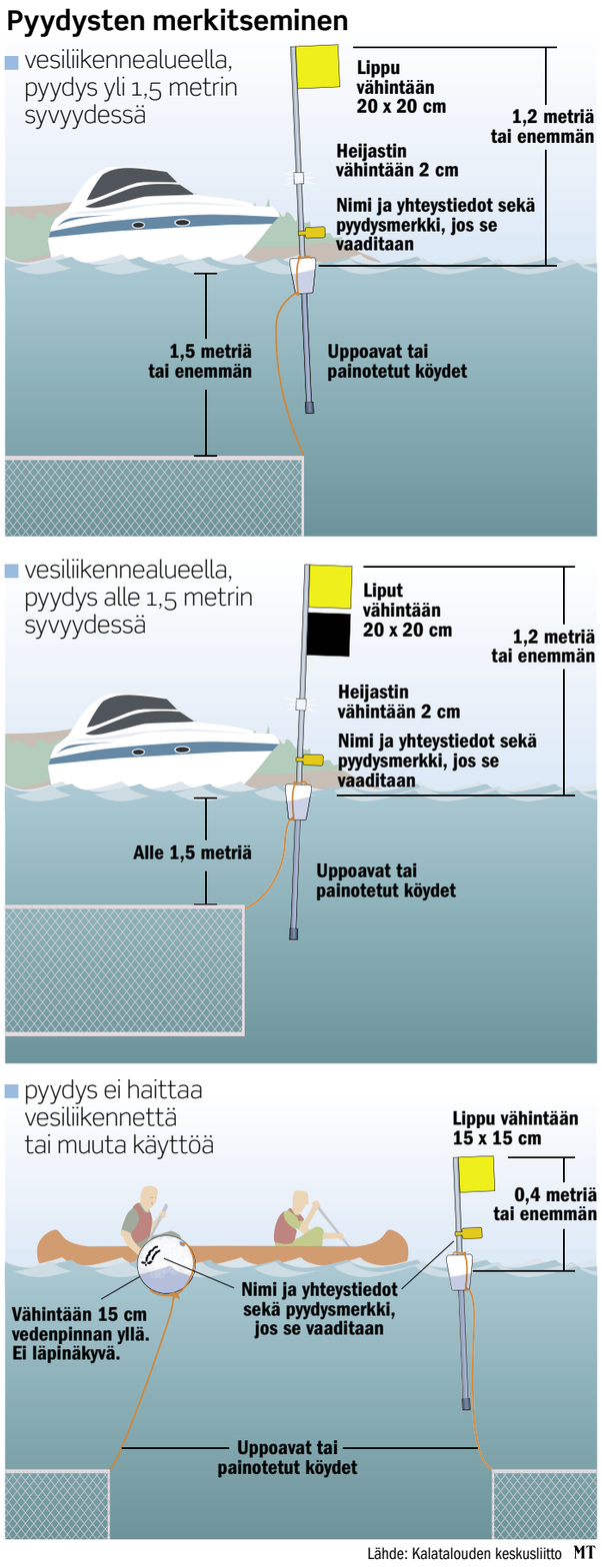

Lähde: Kalatalouden keskusliitto MT

SAMI KARPPINEN

Jokainen Rapala-vaappu koeuitetaan ennen markkinoille laskemista. Myyntipäällikkö Mikko Vähätalo näyttää, miten tämä viehe ui.

Rapala koukuttaa kalastajankin

Rapala-uistimet tunnetaan maailmalla jopa paremmin kuin Suomessa. Erityisen kovassa maineessa Rapala on Pohjois-Amerikassa. Konsernin liikevaihdosta kolmannes kertyy uistimista.

ASIKKALA (MT)

Alussa oli **Lauri Rapala** ja hänen männynkaarnasta vuolemansa uistimet. Ne houkuttivat ensin kaloja, sitten kalastajia. Nyt on maailmanlaajuinen konserni, jonka tuotteita myydään lähes 50 000 liikkeessä yli 120 maassa, Rapala VMC Oyj:n myyntijohtaja **Jari Kokkonen** kertoo.

Rapala-konsernin tuotanto kattaa kaikki uistintyypit sisävesikalastuksesta valtamerten jättikokoisiin vetouisteluvieheisiin. Tuotteet valmistetaan konsernin tehtaissa Suomessa, Virossa, Venäjällä, Kiinassa ja Indonesiassa.

Rapalan lisäksi konsernin tuotemerkkejä ovat muun muassa Storm, Blue Fox ja Luhr Jensen. Karppeja houkutellaan Dynamite Baits -nimisillä konsernin aineilla.

Maailmanlaajuinen toiminta tasoittaa suhdannevaihteluja. Jos öljyn hinnannousu jarruttaa bisnestä Yhdysvalloissa, se vauhdittaa Venäjällä.

”Globaalia kilpailijaa Rapalalla ei ole”, Kokkonen sanoo. Rapalan jakeluverkosto on alallaan maailman laajin.

Yli puolet Rapalan uistimista myydään Pohjois-Amerikkaan. Suurimmat kasvumahdollisuudet ovat Venäjällä. Myös Intiassa ja Indonesiassa on valtavasti kalastajia ja vettä joka puolella.

Balsa paras mutta vaikein

Lauri Rapala vuoli ensimmäiset vaappunsa männynkaarnasta. Puurunkoisten vaappujen paras materiaali on kevyt balsa.

Equadorin plantaaseilla kasvatettu balsa on kuitenkin vaikea materiaali työstettäväksi. Rapala on kehittänyt automaattisorvit, joilla kanttinen balsarima muuntuu vaapunrungoiksi.

Lastuiksi ja puruksi menee kaksi kolmasosaa puuraaka-aineesta.

Rapala osaa yhdistää myös balsan ja muovin. Sitä monet kilpailijat vasta opettelevat.

Kilpailijoita Rapalalla riittää, samoin tuotteiden kopioijia. Yhtiö käyttää paljon rahaa tuotteidensa suojaukseen ja nimien rekisteröintiin.

Kokkosen mukaan kopiot eivät kalasta yhtä hyvin kuin aidot Rapalat. Jokaisen Rapala-vaapun uinti testataan käsin ennen myyntiin laittoa.

Kansainvälisen urheilukalastusjärjestön tilaston mukaan Rapalalla on saatu tähän mennessä yli 600 maailmanennätyskalaa, enemmän kuin millään muilla uistimilla.

Uutuuksia viidennes

Uistinten vuotuisesta myynnistä uutuuksien osuus on noin viidennes. Noin kymmenen henkilön tuotekehitysosasto suunnittelee nyt jo vuoden 2016 uutuuksia.

Testikalastajat kokeilevat aidoissa oloissa, kiinnostavatko uutuudet kaloja.

Tuotekehitysjohtaja **Jukka Sairasen** mukaan ketju ideasta valmiiksi tuotteeksi kestää vuodesta kahteen. Suunnittelussa käytetään apuna muun muassa 3D-tekniikkaa.

Vääksyn tehtaassa tehdään 65 000 uistinta joka päivä. Vääksyssä sorvattu vaappu viedään Venäjän Sortavalaan koottavaksi ja tuodaan takaisin Vääksyyn lakattavaksi ja maalattavaksi. Loppusilaus ja pakkaus tehdään Virossa Pärnun tehtaassa.

Anne Kemppi ”piikittää” vaappuja eli kiinnittää niitä maalaustelineeseen.

Tuotanto on automatisoitu mahdollisimman pitkälle, mutta esimerkiksi maalaus on käsityötä.

Konsernilla on 2 200 työntekijää eri puolilla maailmaa. Rapalan vuotuisesta hieman alle 300 miljoonan euron liikevaihdosta uistinten osuus on enää kolmannes.

Rapalan tuotevalikoimiin kuuluvat nykyisin myös Marttiinin puukot ja Peltosen sukset.

Rapalan menestys on tullut kovan työn ja hyvien tuotteiden kautta. Sattumallakin on ollut osuutensa.

Amerikkalaisen Time-lehden toimittaja tuli vuonna 1962 Suomeen tekemään juttua revontulista. Niitä ei nähty, mutta Rapalasta tehty juttu ilmestyi samassa numerossa, jossa kerrottiin **Marilyn Monroen** kuolemasta.

Se numero on kautta aikojen myydyin Time.

Siitä alkoi Rapalan Amerikan valloitus.

REIJO VESTERINEN

Rapalan Vääksyn tehtaassa tehdään 65 000 vaappua päivässä. Perusmalli (vas.) on säilynyt samana yli 50 vuotta, erikoismalleja tehdään asiakkaiden toiveiden mukaan. Satulamallinen uintilevy on uutta Rapalan vaapuissa (oik).

Vesilintujen kevätruokinta ei tarpeellista

Vesilintujen kevätruokinta jakaa metsästäjien ja riista-ammattilaisten mielipiteet.

”Ruokinnalla tuskin on kovin suurta vaikutusta laajemman alueen pesimäkantaan. Sorsanaaraat pyrkivät pesimään samoilla alueilla vuodesta toiseen ja palaavat synnyinalueensa tuntuman pesimään”, **Petri Nummi** ja **Veli-Matti Väänänen** kirjottavat kirjassa Suomalainen riistanhoito.

Hyvin sijoitetulla viljatarjonnalla voidaan saada lähijärven sorsapari pesimään omalla kosteikolla. Metsähanhen houkutusruokintaa Nummi ja Väänänen pitävät haitallisena, hanhisuon ainoa pesue saattaa joutua saaliiksi yhden illan aikana.

”Metsähanhien ruokinnasta metsästystarkoituksiin tulisikin luopua”, Nummi ja Väänänen kirjoittavat.

”Aikaiset sorsat löytävät ruokansa”, **Sakari Muuttola** Reisjärveltä sanoo. Hänen kosteikollaan on matalaa vettä laajalti, puolisukeltajat syövät mitä pohjasta löytävät.

Reisjärveläinen **Ismo Kokkoniemi** ripottelee ohraa kosteikoihinsa maltillisesti keväällä. Vesilinnut tulevat paikalle ruokinnasta riippumatta.

Ruokinta viivyttää muuttoa

Keväistä ruokintaa tärkeämpänä lähes kaikki pitävät ruokintaa syksyllä. Muuttolan mielestä syysruokinta on viivytystaistelua lintujen muuttoa vastaan.

Outokummussa **Jaakko Ratilainen** ruokkii kosteikoillaan vesilintuja ensimmäisistä sulapaikoista jäiden tuloon asti. Kaupallisia jahteja järjestänyt Ratilainen arvioi, että emot oppivat tuomaan poikasensa ruokintakohteisiin.

Riista-ammattilaisten mielestä ruokinta on hyödyllisempää syksyllä kuin keväällä. Viljatarjonnalla sorsat voidaan opettaa käymään tietyssä paikassa.

Metsästyksessä pitää säilyttää maltti. Ratilaisen taktiikkana on metsästää ruokittuja sorsia aloituspäivänä 20. elokuuta. Sitten pidetään viikon tauko ja metsästetään taas yhtenä päivänä, jonka jälkeen on jälleen viikon tauko.

Jos metsästetään joka päivä, linnut lähtevät syysmuutolle heti kun siivet kantavat. Tuleva syysmuutto voi alkaa varhain, vesilintujen pesintä on harvinaisen pitkällä jo tässä vaiheessa vuotta.

REIJO VESTERINEN